

LA DATA DE NAIXEMENT DELS REIS, UNA PART DEL PLA DIVÍ

per Xavier Renedo

A l'Edat Mitjana es creia que Déu havia calculat tot l'ordre de la natura fins a l'últim detall i que cada element de la creació tenia un pes, un nombre i una mesura assignades per Déu (Sav 11, 21). Gairebé no hi havia lloc per l'atzar. La data de naixement d'un rei també formava part del pla diví de la creació, i els cronistes i els clergues, entre d'altres, s'esforçaven a trobar correspondències entre els astres, la litúrgia o els fenòmens naturals i la data de naixement d'un rei o d'un gran personatge. Ho estem veient en el cas de Jaume I, nascut la vespra de la Candelera, la festa en què se celebrava la presentació del messies al Temple.

En tenim un exemple molt semblant, tot i que de ressonàncies menys falagueres, en la interpretació de la data de naixement de Lluís IX (1214-1270), rei de França contemporani de Jaume I, amb qui va signar el tractat de Corbeil.. Segons explica a la *Vida de sant Lluís* el cronista Joan de Joinville (1225-1317), un noble de la Xampanya que va estar molt a prop del rei en la croada d'Egipte (1248-1254), no va ser cap casualitat que sant Lluís nasqués el dia 25 d'abril del 1214.

Com jo li vaig sentir dir, el sant rei Lluís va néixer el dia de sant Joan evangelista, després de Pasqua. Aquest dia se celebra en molts de llocs de França la processó de les creus, que a França es coneixen amb el nom de 'creus negres'. Aquest fet va ser com una mena de profecia de la gran quantitat de gent que va morir en el curs de les seves dues croades, és a dir en la d'Egipte i en la de Cartago, on sant Lluís va morir. Gran dol hi va haver en aquest món —i gran joia en el paradís— a causa de la desaparició d'aquells que van morir com a veritables croats en aquest dolç pelegrinatge.

Joinville veu una correspondència profètica entre la processó que es celebrava a França la data de naixement del rei i la seva mort en la croada contra Tunis (1270). La processó de les creus negres presagiava les morts glorioses, segons el cronista, dels croats, i del mateix rei, en el setge de Tunis, unes morts que van provocar gran dol en «aquest món», però alhora «gran joia en el Paradís», perquè havien tingut lloc en defensa de la fe cristiana.

El sentit que Jaume I dona al seu naixement en el *Llibre dels fets* va en una altra direcció: haver nascut la vigília de la festa de la Candelera i els himnes religiosos que van coincidir amb la seva

presentació a dues esglésies de Montpeller anunciaven el naixement d'un personatge messiànic cridat a tenir grans èxits en la defensa i l'extensió de la religió cristiana.

© Xavier Renedo